

İşletme dışındaki özel amaçlar için kullanılan binek otomobilin işletmenin aktifine kaydında değerlendirme, amortisman uygulaması, alımında yüklenilen KDV'nin indirimi ve satışında uygulanacak KDV oranı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.17.01-KDV- 4 -14028-17-208
Tarih	08.04.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri KDV ve Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.17.01-KDV- 4 -14028-17-208

08/04/2011

Konu : İşletme dışındaki özel amaçlar için kullanılan binek otomobilin işletmenin aktifine kaydında değerlendirme, amortisman uygulaması, alımında yüklenilen KDV'nin indirimi ve satışında uygulanacak KDV oranı

İlgide kayıtlı dilekçenizde, gerçek usulde gelir vergisi mükellefi olarak ticari taksi faaliyetinde bulunduğunuzu, kullanmakta olduğunuz aracı 8/1/2009 tarihinde fatura düzenlemek suretiyle sattığınızı, daha önce (22/9/2006) şahsınıza almış olduğunuz otomobili ticari taksi faaliyetinizde kullanmaya başladığınızı belirterek bu otomobilin;

- demirbaş olarak kaydedilip edilemeyeceği,

- demirbaş olarak kaydedilmesi halinde amortisman ayrılıp ayrılmayacağı,
- alımında ödediğiniz katma değer vergisinin indirim konusu yapıp yapılmayacağı,
- ticari faaliyetinizi terk etmeniz veya aracınızı değiştirmeniz halinde satışında fatura düzenleyip düzenlemeyeceği ile fatura düzenlemesi halinde uygulanacak KDV oranı hakkında,

Başkanlığımız görüşünün bildirilmesi istenilmektedir.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinde; bu Kanun da aksine hüküm olmadıkça bu Kanun'a göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsikinin mecburi olduğu, defter tutmak mecburiyetinde olmayan mükelleflerin de vergi matrahlarının tespiti ile ilgili giderlerini tevsike mecbur oldukları (Götürü usulde tespit edilen giderler hariç.) hükme bağlanmış, 229, 230, 231 ve 232 nci maddelerinde, faturanın tarifi, şekli, nizamı ve fatura kullanma mecburiyetinde (fatura vermek ve almak zorunda) olanlara dair hükümler; 233, 234 ve müteakip maddelerinde ise, fatura yerine geçen belgelerden perakende satış vesikaları (fatura kullanma haddini aşmamak kaydıyla), gider pusulası ve diğer belgelere ilişkin hükümler yer almıştır.

Buna göre, mükelleflerin faaliyetlerine ilişkin olarak satın aldıkları kıymetleri aktiflerine kaydedebilmeleri için, söz konusu kayıtlarını Vergi Usul Kanunu'nda düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarla tevsik etmeleri gerekmekte olup, Vergi Usul Kanunu'nda düzenlenmeyen belgelerin ise vergi kanunları açısından tevsik edici bir hükmü bulunmamaktadır.

Diğer yandan, Vergi Usul Kanununun 262 nci maddesinde; iktisadi bir kıymetin iktisap edilmesi veyahut değerinin artırılması münasebetiyle yapılan ödemelerle bunlara müteferri bilumum giderlerin toplamı, maliyet bedeli olarak tanımlanmış, 269 uncu maddesinde ise iktisadi işletmelere dahil bilumum gayrimenkullerin maliyet bedeli ile değerlendirilmesi öngörülmüş ve gayrimenkullerin mütemmim cüzleri ve teferruatı, tesisat ve makineler, gemiler ve diğer taşıtlarla gayrimaddi hakların da gayrimenkuller gibi değerlemeye tabi tutulacağı hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun 313 üncü maddesinin birinci fıkrasında; "İşletmede bir yıldan fazla kullanılan ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz bulunan gayrimenkullerle 269 uncu madde gereğince gayrimenkul gibi değerlendirilen iktisadi kıymetlerin, alet, edevat, mefruşat, demirbaş ve sinema filmlerinin birinci kısımdaki esaslara göre tespit edilen değerinin, bu Kanun hükümlerine göre yok edilmesi amortisman mevzuunu teşkil eder." hükmü yer almaktadır.

Yine aynı Kanunun 315 inci maddesinde ise; "Mükellefler amortisman tâbi iktisadî kıymetlerini Maliye Bakanlığının tespit ve ilân edeceği oranlar üzerinden itfa ederler. İlân edilecek oranların tespitinde iktisadî kıymetlerin faydalı ömürleri dikkate alınır." hükmüne yer verilmiş olup, mezkur maddenin

Bakanlığımıza verdiği yetkiye istinaden amortismanına tabi iktisadi kıymetler için uygulanacak "Faydalı Ömür ve Amortisman Oranları" 333, 339, 365 ve 389 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde açıklanmıştır.

Diğer taraftan, Vergi Usul Kanununun 320 nci maddesinde; "Amortisman süresi, kıymetlerin aktife girdiği yıldan başlar. Bu sürenin yıl olarak hesaplanması için (1) rakamı mükellefçe uygulanan nispete bölünür.

Faaliyetleri kısmen veya tamamen binek otomobillerinin kiralanması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olanların bu amaçla kullandıkları binek otomobilleri hariç olmak üzere, işletmelere ait binek otomobillerinin aktife girdiği hesap dönemi için ay kesri tam ay sayılmak suretiyle kalan ay süresi kadar amortisman ayrılır. Amortisman ayrılmayan süreye isabet eden bakiye değer, itfa süresinin son yılında tamamen yok edilir.

Her yılın amortismanı ancak o yıla ait değerlemede nazara alınabilir.

Amortismanın her hangi bir yıl yapılmamasından veya ilk uygulanan nispetten düşük bir hadle yapılmasından dolayı amortisman süresi uzatılamaz." hükmü yer almaktadır.

Buna göre, bir iktisadi kıymetin amortismanına tabi tutulabilmesi için, işletmede bir yıldan fazla kullanılması, yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz bulunması ve işletmenin aktifinde kayıtlı bulunması gerekmektedir.

Bu itibarla, mükellefiyetiniz devam ederken işletme dışındaki özel amaçlar için kullanmak üzere satın almış olduğunuz amortismanına tabi binek otomobilin maliyet bedeli ile değerlendirilmesi suretiyle kayıtlarınıza intikal ettirilmesi ve Vergi Usul Kanunu'nun yukarıda yer alan 313, 315 ve 320 nci maddelerine göre amortismanına tabi tutulması gerekmektedir.

Diğer yandan, söz konusu binek otomobilinizi işletme aktifinize kaydederken veya aktifinizden çıkarırken, buna ilişkin kayıtlarınızın Vergi Usul Kanununda düzenlenen belgelerle tevsik edilmesi gerekeceği tabiidir.

KATMA DEĞER VERGİSİ YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME:

Katma Değer Vergisi Kanununun;

- 1/1 inci maddesinde ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetlerin katma değer vergisine tabi olduğu,
- 29/1 ve 34/1 inci maddelerinde, katma değer vergisinin indirim konusu yapılabilmesi için fatura ve benzeri belgelerde ayrıca gösterilmesi ve bu belgelerin kanuni defterlere kaydedilmiş olması gerektiği,
- 29/3 üncü maddesinde ise, indirim hakkının vergiyi doğuran olayın vuku bulduğu takvim yılı aşılmamak şartıyla, ilgili vesikaların kanuni defterlere kaydedildiği vergilendirme döneminde kullanılabileceği,

hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, KDV Kanununun 28 inci maddesinin Bakanlar Kuruluna verdiği yetkiye dayanılarak yayımlanan 2007/13033 sayılı Kararname ile mal teslimi ve hizmet ifalarına uygulanacak KDV oranları belirlenmiştir. Bu Kararname eki (I) sayılı listenin 9 uncu sırasına göre, TGTC 87.03 pozisyonundaki kullanılmış binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıt teslimlerinde % 1, KDV Kanununun 30/b maddesine göre binek otomobillerinin alımında yüklenilen KDV yi indirim hakkı bulunan mükelleflerin bu araçları tesliminde ise % 18 oranında KDV uygulanmaktadır.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, 22/9/2006 tarihinde şahsi kullanımınıza yönelik olarak satın alıp, 23/12/2008 tarihinde ticari taksi faaliyetinizde kullanmak üzere tescil ettirdiğiniz aracın, şahsınızdan işletmenize teslimi KDV nin konusuna girmediğinden KDV hesaplanmayacaktır. Dolayısıyla, işletmeniz tarafından indirim konusu yapılacak bir KDV de olmayacaktır.

Diğer taraftan, faaliyet konunuz taksi işletmeciliği olduğundan ve işletmede kullanacağınız otomobillerin KDV sini indirim hakkına sahip bulunduğunuzdan, söz konusu aracı satmanız halinde % 18 oranında katma değer vergisi hesaplamanız gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Grup Müdürü V.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026